

Bartın İli örneğinde yeşil alanların ulaşılabilirliğinin değerlendirilmesi üzerine bir araştırma

Ercan Gökyer^{a,*}, Bayram Cemil Bilgili^b

^a Bartın Üniversitesi, Orman Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Bartın

^b Çankırı Karatekin Üniversitesi, Orman Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Çankırı

* İletişim yazarı/Corresponding author: ercangokyer@hotmail.com, Geliş tarihi/Received:24.02.2014, Kabul tarihi/Accepted: 27.05.2014

Özet: Tasarım çözümleri iyi ve kolay ulaşılabilen parklar kentsel yaşam kalitesinin önemli bir parçasıdır. Ulaşılabilirliği kolay olan parklar kent insanının fiziksel aktivitesinin artmasına katkı sağlamaktadır. Bu çalışmada Bartın ili parkları alansal büyüklük, ulaşılabilirlik ve eğim yönünden incelenmiştir. Çalışmada Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS)'den yararlanılmıştır. Çalışmada Bartın ilindeki toplam 93 adet park değerlendirilmiştir. Araştırma kapsamında ele alınan parklar alansal büyüklükleri bakımından sınıflandırıldığında, ilde, semt parkı (1 adet), mahalle parkı (2 adet) ve çocuk bahçesi (1 adet) olarak tanımlanabilecek 3 farklı park büyüklüğü olduğu belirlenmiştir. Alansal büyüklük açısından tanımsız olan 89 adet park ise standart altı parklar olarak değerlendirilmiştir. Ulaşılabilirlik sınırı içerisindeki eğim grupları beş sınıfta (%0-4, %4-5, %5-8, %8-12 ve %12<) değerlendirilmiştir. Alanda çocuk bahçesi ve standart altı parklar eğim değerleri açısından engelli bireylerin ulaşımını desteklemektedir. Bartın ili genelindeki bütün parkların ulaşılabilirlik durumları birlikte değerlendirildiğinde; ideal ulaşılabilirlik mesafeleri içinde, kentin alansal olarak %69'undan parklara ulaşamadığı görülmüştür. Diğer yandan parkların ulaşılabilirlik sınırlarının birbiri ile çakışması nedeniyle parkların ulaşılabilirlik alanlarının daraldığı belirlenmiştir.

Anahtar kelimeler: Ulaşılabilirlik, CBS, Bartın, Yeşil alanlar, Park

A research on assessment of accessibility of green areas: The case of Bartın Province

Abstract: Parks are important part of urban life quality, which is well designed and easy accessibility. Accessible parks are contributed to physical activities of urban people. In this study, Parks are investigated to size of area, accessibility and slope. Geographic Information Systems (GIS) are used. Total 93 parks are evaluated in Bartın. Parks are classified greatness of area, which is evaluated in this study. It is emerged three different park type (District Park, Quarter Park, Children Park) in Bartın. Other parks (total 89) are evaluated to parks of under standard. Slope groups are evaluated to five groups (0-4%, 4-5%, 5-8%, 8-12% and 12%<) in accessibility boundary. Slope groups of Children Park and parks of under standard supported to access for people with disabilities. Accessibility of all parks in Bartın, that are evaluated; there aren't accessibility to the parks in the 69% part of city. Because of coincide accessible boundary; it is emerged restricted accessibility area.

Keywords: Accessibility, GIS, Bartın, Green areas, Park

1. Giriş

Kentsel nitelik olarak yeşil alanlar aktif ve pasif rekreasyon faaliyetleri, çevresel fayda sağlama ve yaban hayatı için yaşam alanı olma gibi pek çok fonksiyonu sağlar (Solecki ve Welch, 1995). Kentsel yeşil alanlar, kent insanının rekreasyonel gereksinimlerini karşılamak için tesis edilmiş alanlardır. Yeşil alanlar, plan ve tasarım özellikleri bakımından ülkeden ülkeye bölgeden bölgeye göre değişiklik göstermekle birlikte, temelde insanın doğa ile buluşmasına olanak sağlama amacıyla oluşturulmuştur (Bilgili ve Gökyer, 2013).

Kentsel yeşil alanların trafik akışı ve emisyonları, hava kalitesi, mikro iklim, gürültü, ulaşılabilirlik, ekonomik etki ve sosyal fayda sağlama üzerinde etkileri vardır. Bu etkiler mahalle ölçeğinden, kentsel alanın bütününe hizmet eden farklı yeşil alanlar için kentsel planlamada ve yeşil alan tasarımında değerlendirilmelidir (Ridder vd., 2004). Yeşil alanların yeterliliği birçok araştırmacı tarafından değerlendirilmiştir.

Ülkemizde yeşil alanların yeterliliği 3194 sayılı İmar Kanununun dayanak olduğu, Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmelik kapsamında ele alınmıştır. Bu kanun kapsamında yapılan değerlendirmelerde, kentlerdeki aktif yeşil alanların toplam alanının kentin nüfusuna bölünmesiyle elde edilen değer, kanunda belirtilen kişi başına 10 m² değeriyle karşılaştırma yapılarak yeşil alanların yeterlikleri ortaya konulmuştur (Bilgili, 2013). Ancak rekreasyonel amaçlar için oluşturulan yeşil alanların salt alansal büyüklüklerinin toplamını nüfus ile ilişkilendirerek değerlendirmek doğru bir yöntem değildir. Planlama ilkeleri ve ölçütleri temelinde oluşturulmuş veya oluşturulması gereken yeşil alanları planlama ilkelerine uygun yöntemler ile değerlendirmek gerekmektedir.

Akten vd., (2009) potansiyel rekreasyon alanlarının belirlenmesi için gerekli kriterleri peyzaj mimarı ve şehir bölge planlama uzmanlarının görüşlerini dikkate alınarak belirlemiştir. Bu kapsamda rekreasyonel kullanıma uygunluk kriterleri öncelik sırasına göre; bitki varlığı, ulaşım, eğim, su varlığı, drenaj, yağış, sıcaklık, erozyon ve yükseklik göstergeleri olarak tanımlanmıştır. Diğer yandan

Gül vd., (2006) ise yeşil alanların rekreasyonel potansiyelini artıran değerleri; su varlığına yakınlık, kültürel değerler, erişilebilirlik, bitki örtüsü, eğim, görsel değerler, iklim koşulları, yükseklik, toprak ve bakı olarak belirlemiştir.

Farklı araştırmacılar tarafından temelde benzer kriterler üzerinden rekreasyonel uygunluk tanımlanmıştır. Bu çalışmada rekreasyonel amaçlı yeşil alanların kullanımında önemli kriterlerden olan parkların içerdiği donatıları ve erişimi etkileyen alansal büyüklük, ulaşılabilirlik ve eğim dikkate alınarak Bartın İli Mücavir Alanı'ndaki yeşil alanların yeterlilik durumu ortaya konulmaya çalışılmıştır.

2. Materyal ve yöntem

2.1. Materyal

Bu çalışmada araştırma alanı olarak Bartın İli Mücavir Alan sınırı seçilmiştir. Araştırma alanı Türkiye'nin kuzey batısında Karadeniz kıyısında 32°6'-32°31' Doğu boylamı ve 41°35'-41°41' Kuzey enlemi arasında yer almaktadır (Şekil 1). Alanın kuzeyinde Karadeniz, doğusunda ve güneyinde Küre Dağları, Batısında Zonguldak İli bulunmaktadır. Bartın İli Mücavir Alanı yaklaşık olarak 6.808 ha'dır. Bartın Nehri alanın ortasından geçmektedir (Şekil 2). Araştırma alanında ana arazi kullanım tipleri tarım, orman ve yerleşimdir. Alanda, arazi yapısı orta derecede eğimlidir. Araştırma alanında Bartın Irmağı etrafındaki alüvyon düzlükler kentsel yerleşim alanıdır. Araştırma alanı içinde ve yakın çevresindeki orman alanları önemli yapraklı (*Carpinus betulus*, *Tilia argentea*, *Fagus orientalis*, *Castanea sativa*, *Ostrya carpinifolia*, *Laurus nobilis*, *Arbutus unedo*) ve iğne yapraklı (*Abies nordmanniana ssp. bornmülleriana*, *Pinus sylvestris*, *Pinus nigra ssp. pallasiana*) ağaçlardan oluşur. Araştırma alanı her mevsim

yağışlı, kışları ılık, yazları sıcak geçen Karadeniz iklimi etkisi altındadır. Alandaki yıllık ortalama sıcaklık 12,6 °C ve yıllık ortalama yağış 1029,9 mm'dir.

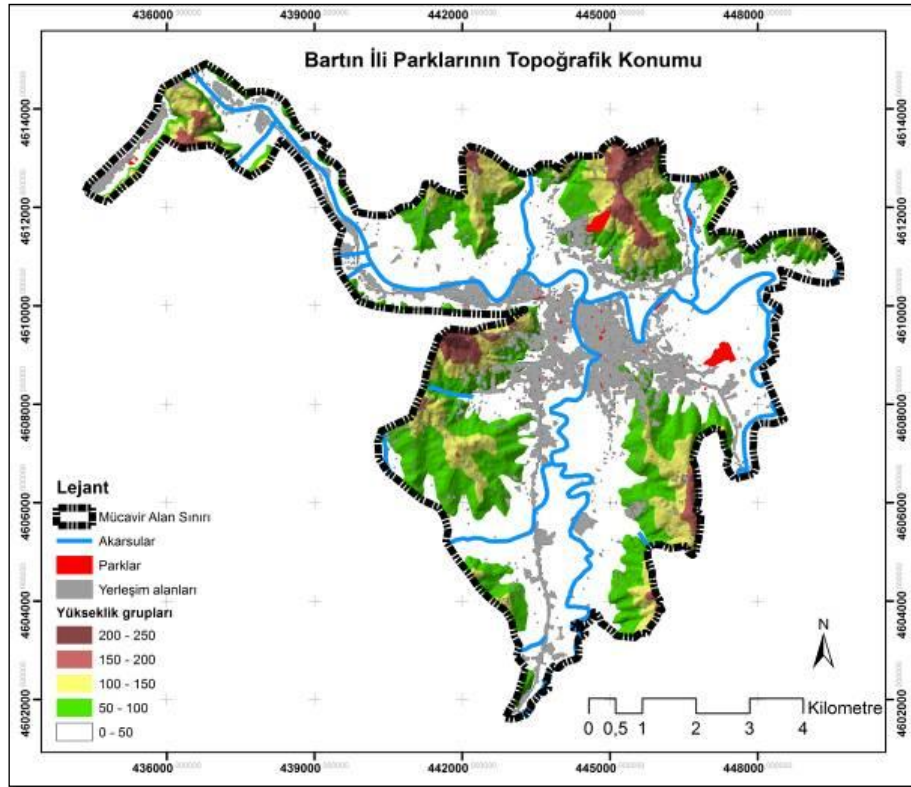
Türkiye İstatistik Kurumu Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) verilerine göre 2012 yılı itibarıyla il merkezi nüfusu 56.557 kişidir (TÜİK, 2012).

Bu çalışmada kullanılan parkların sayısal verisi Bartın Belediyesi'nden temin edilmiştir. Çalışmada:

- 1/5000 ölçekli Nazım İmar Planı,
- 1/100000 ölçekli Topoğrafik Harita verileri ve CBS'den yararlanılmıştır.

Şekil 1. Araştırma alanının Türkiye ve Bartın iline göre konumu

Şekil 2. Araştırma alanı yükseklik grupları ve incelenen yeşil alanların konumu

2.2. Yöntem

Bartın ili mücavir alan sınırı içindeki yeşil alanlar Polat (2001)'in verdiği standartlar (Çizelge 1) ve Belir (2009)'in ortaya koyduğu eğim grupları temelinde;

1. Alansal büyüklük ölçütlerine göre sınıflandırılmıştır.
2. Etkili hizmet alanına (Yarıçap) göre ulaşılabilirlik analizi,
3. Etkili hizmet alanı içinde eğim analizi yapılmıştır.

Kentlerimizde başta özürllüler için olmakla birlikte tüm bireyler için ulaşılabilirlik engeli bulunmaktadır (Belir, 2009). Rekreatyoneel amaçlı ulaşımında ise mesafe kadar bu mesafenin eğimi rekreatyoneel amaçlı alan kullanımını etkileyen en önemli faktörlerden biridir. İnsanın yürüme mesafesine göre tanımlanan ulaşılabilirlik mesafesi, mesafenin eğimine bağlı olarak azalabilmektedir.

Bu kapsamda, eğim grupları, başta özürllü bireylerin ulaşılabilirliği göz önünde tutularak yüzde (0-4), (4-5), (5-8), (8-12), (12<) olarak 5 grupta sınıflandırılmıştır (Şekil 3) (Belir 2009).

Çalışmada gerçekleştirilen analizler Arc GIS programı (Arc Map 10 Versiyonu) kullanılarak yapılmıştır.

3. Bulgular

3.1. Alansal büyüklük ölçütlerine göre yeşil alanların sınıflandırılması

Bu çalışmada Bartın İli Mücavir Alan sınırı içindeki toplam 93 adet park değerlendirilmiştir. Araştırma kapsamında ele alınan parklar Polat (2001)'e göre alansal büyüklükleri (da) ve ulaşılabilirlikleri bakımından sınıflandırıldığında, ilde semt parkı, mahalle parkı ve çocuk bahçesi olarak tanımlanabilecek 3 farklı park büyüklüğü olduğu belirlenmiştir. Sınıflandırma sonucunda; ilde 1 adet semt parkı, 2 adet mahalle parkı ve 1 adet de çocuk bahçesi ya da spor alanı olarak tanımlanabilecek toplam 4 adet park olduğu tespit edilmiştir. Polat (2001) değerlendirmeye alınmayan 8 da altındaki 89 adet park ise standart altı yeşil alanlar olarak tanımlanmış ve değerlendirilmiştir.

3.2. Etkili hizmet alanına (Yarıçap) göre ulaşılabilirlik durumu

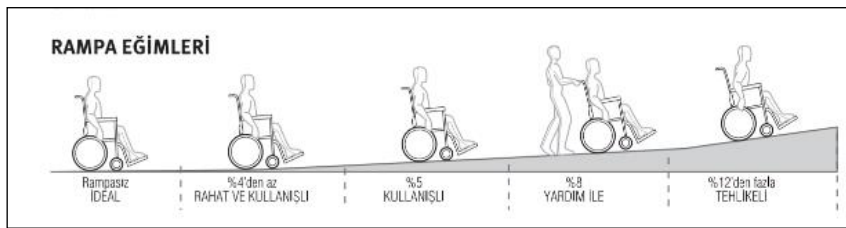
3.2.1. Alansal büyüklük ölçütüne göre tanımlı yeşil alanlar için ulaşılabilirlik durumu

Semt Parkı: Semt parkı olarak nitelendirilebilecek parkın toplam alanı 161 da'dır. Semt parkının etkili hizmet yarıçapının belirlenmesinde, Çizelge 1'de verilen maksimum ve minimum etkili hizmet yarıçapı değerlerinin ortalaması olan 1750 metre kullanılmıştır. Semt parkı için ulaşılabilirlik analizi parkın dış sınırından itibaren 1750 m öteleyerek yapılmıştır. Semt parkının ideal ulaşılabilirlik alanının 1294 ha olduğu tespit edilmiştir. Ancak bu alanın 268 ha gibi önemli bir bölümü kentin mücavir alan sınırları dışında kalması nedeniyle semt parkının ulaşılabilirliğini azaltmıştır.

Mahalle Parkları: Bartın İli Mücavir Alanı'nda mahalle parkı olma statüsüne sahip 2 adet park bulunmaktadır. Mahalle parklarının etkili hizmet yarıçapları, Çizelge 1'de verilen etkili hizmet alanı yarıçapı değerlerinin ortalaması alınarak 1000 metre belirlenmiştir. Mahalle parkların alansal büyüklükleri 110 ve 26 da'dır. Parkların ulaşılabilirlik alanları ise sırasıyla 465 ha ve 401 ha'dır. Yapılan ulaşılabilirlik analizinde, mahalle parklarının etkili hizmet alanlarının bir birleriyle çakıştığı, 1 parkın etkili hizmet alanının semt parkında olduğu gibi kentin mücavir alan sınırlarına taşıdığı belirlenmiştir. Toplamda 866 ha'lık ideal ulaşılabilirlik alanına sahip olan mahalle parklarında, ulaşılabilirlik alanlarının bir biri ile çakışması nedeniyle, 41 ha bir alandan her iki parka kolaylıkla ulaşılabilir. Ancak mahalle parklarının kent genelinde yetersizliği dikkate alındığında, parkların ulaşılabilirlik alanının birbiriyle çakışması, kentin diğer bölgelerinin ulaşılabilirliğinin 41 ha azalmasına neden olmuştur. Mahalle parklarından birinin etkili hizmet alanının kentin mücavir alan sınırlarına taşması da, ulaşılabilirliğin 62 ha daha azalmasına neden olmuştur. Toplamda 103 ha bir ulaşılabilirlik alanı, ulaşılabilirlik alanlarını çakışması ve imar sınırını taşması nedeniyle azalmıştır.

Çizelge 1. Alansal büyüklük ölçütlerine göre parkların standartları (Polat, 2001)

Parklar	Etkili Hizmet Alanı (Yarıçap)	Kullanıcıların Yaş Grubu (Yaş)	Kişi Başına Büyüklük (Alan/1000Kişi)	Hizmet Ettiği Nüfus (Kişi)	İdeal Büyüklük (da)
Çocuk Bahçeleri	200-600 m	0-3,4-7,8-15	4		8-16
Spor Alanları	2 km	7 ve yukarısı	4	Bütün Kent	40-60
Mahalle Parkları	500-1.500 m	Bütün Yaşlar	8-12	3500-5000	20-40
Semt Parkları	1.000-2.500 m	Bütün Yaşlar	10-20	15.000-30.000	160-400
Kent Parkları	1-10 km	Bütün Yaşlar	80	Bütün Kent	40-800
Bölge Parkları	25-100 km	Bütün Yaşlar	750-3.000		2.000-4.000
Milli Parklar	Bütün Ülke	Bütün Yaşlar	Değişken	Bütün Ülke	Değişken

Şekil 3. Rampa eğimleri (Belir, 2009).

Çocuk Bahçesi: Bartın kenti parkları alansal büyüklüğe göre değerlendirildiğinde, çocuk bahçesi olarak kullanılabilir 1 adet alan belirlenmiştir. Bu alanın büyüklüğü 11 da'dır. Çocuk bahçesinin etkili hizmet yarıçapı için 600 metre kullanılmıştır. Çocuk bahçesinin ulaşılabilirlik alanının 142 ha olduğu görülmüştür. Bartın ili semt parkı, mahalle parkı ve çocuk bahçesi ulaşılabilirlik haritası Şekil 4'te verilmiştir.

3.2.2 Alansal büyüklük ölçütüne göre standart altı yeşil alanlar için ulaşılabilirlik durumu

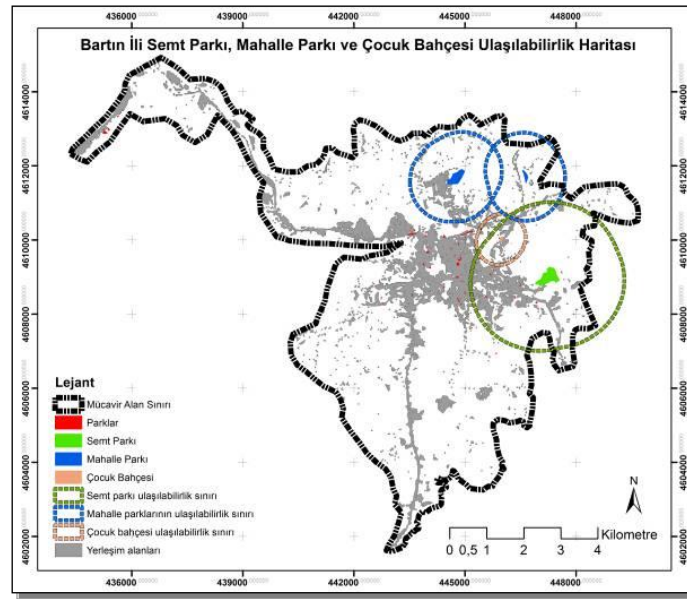
Kentin, 8 dekardan küçük olan toplam 89 parkı standart altı parklar olarak tanımlanmıştır. Bu parklardan büyüklüğü 8 da ile 1 da arasında olan 12 adet park için ise 200 m etkili hizmet yarıçapı kullanılarak ulaşılabilirlik analizi yapılmıştır (Şekil 5). Analiz sonucunda parklara toplamda 213 hektarlık

alandan ideal koşullarda ulaşılabilirliğin mümkün olduğu saptanmıştır. Ancak parkların konumlarının ulaşılabilirlik durumları düşünülmeden oluşturulması nedeniyle parkların ulaşılabilirlik alanları çakışmaktadır. Bu da parkların ulaşılabilirlik alanının 213 hektardan 180 ha düşmesine neden olmuştur.

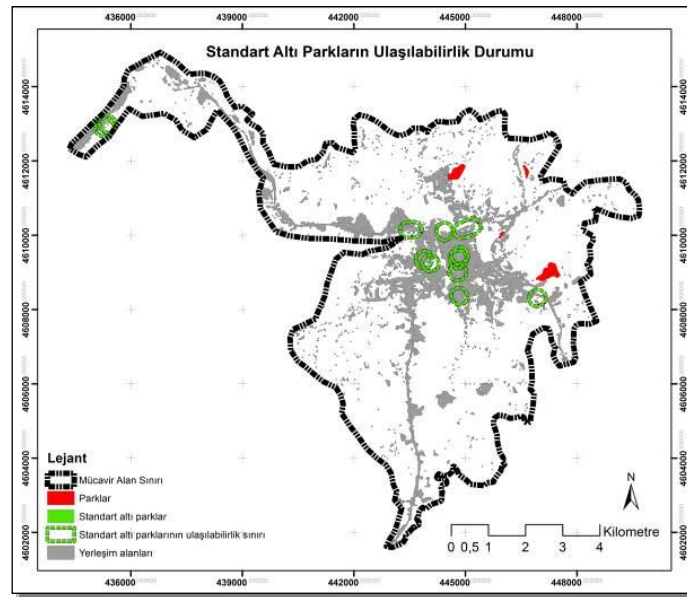
3.3. Etkili hizmet alanı içinde eğim durumu analizi

3.3.1. Alansal büyüklük ölçütüne göre tanımlı yeşil alanların eğim gruplarına göre değerlendirilmesi

Ulaşılabilirlik sınırı içerisindeki eğim grupları (%0-4, %4-5, %5-8, %8-12 ve %12<) olmak üzere beş sınıfta değerlendirilmiştir. Bu sınıfların alansal büyüklükleri sırasıyla 879, 97, 200, 286 ve 754 ha'dır.

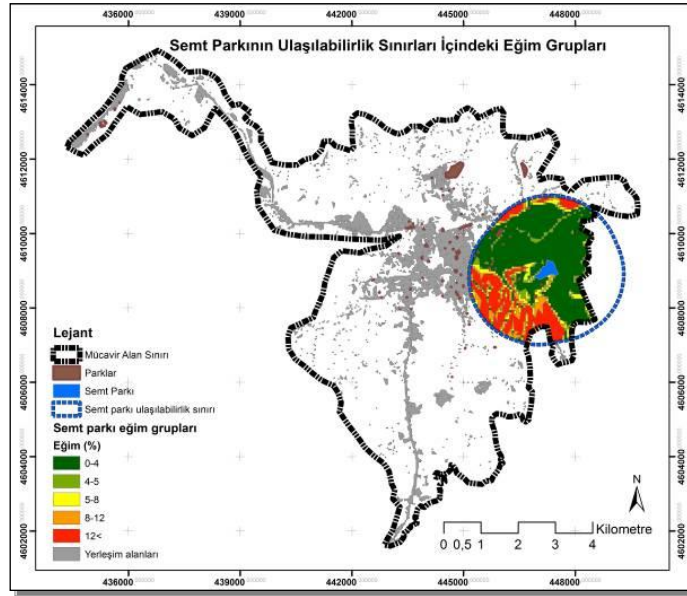
Şekil 4. Bartın ili semt parkı, mahalle parkı ve çocuk bahçesi ulaşılabilirlik haritası

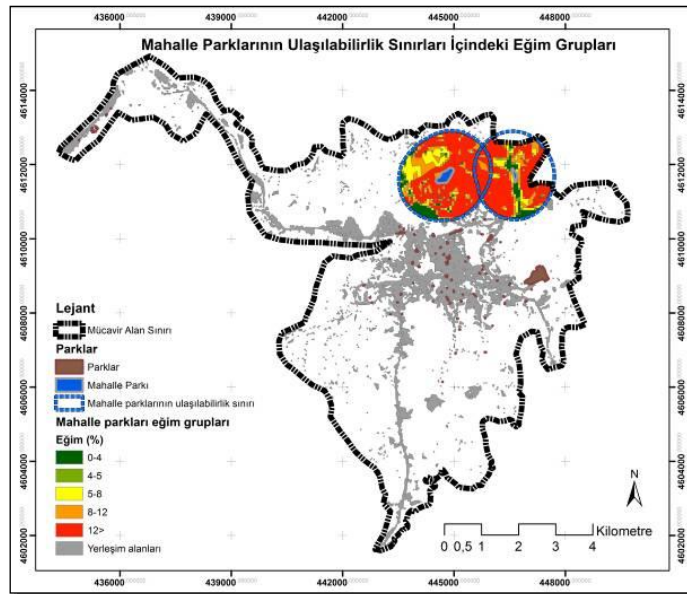
Şekil 5. Bartın ili standart altı parkların ulaşılabilirlik haritası

Semt Parkı: Semt parkının ulaşılabilirlik sınırları içerisindeki eğim grupları incelendiğinde, %0-4 eğim sahip alanlar 581 ha, %4-5 arasındaki eğim alanlar 62 ha, %5-8 arasındaki eğim alanlar 85 ha, %8-12 arasındaki eğim alanlar 86 ha ve %12'nin üzerindeki eğim değerine sahip alanların 212 ha olduğu saptanmıştır (Şekil 6). Semt parkının ulaşılabilirlik sınırının içindeki mevcut topoğrafyanın eğim gruplarına bakıldığında, ideal ulaşılabilirlik alanının önemli bir bölümünün eğiminin, özellikle engelli bireylerin, bu alanlara ulaşımını engelleyecek değerde olduğu görülmektedir. Semt parkının alanın 268 ha gibi önemli bir bölümü kentin mücavir alan sınırları dışında kalması nedeniyle semt parkının bu bölümü için eğim grupları hesaplanmamıştır.

Mahalle Parkları: Mahalle parklarının ulaşılabilirlik sınırları içerisindeki eğim grupları incelendiğinde, %0-4 eğim sahip alanlar 63 ha, %4-5 arasındaki eğim alanlar 16 ha, %5-8 arasındaki eğim alanlar 91 ha, %8-12 arasındaki eğim alanlar 120 ha ve %12'nin üzerindeki eğim değerine sahip alanların 473 ha olduğu saptanmıştır (Şekil 7). Mahalle parklarının ideal ulaşılabilirlik alanının %80 gibi önemli bir bölümü eğim bakımından ulaşılabilir değildir. Mahalle parklarının ulaşılabilirlik sınırı içindeki yüksek eğim değerlerinin parkların yakın çevresinde yoğunlaşması, düşük eğim değerlerinin ise ulaşılabilirlik sınırının en uç noktalarında yoğunlaşması nedeniyle ulaşılabilirlik sınırı içindeki eğimlerini dağılımı nedeniyle %20'lik kısmı da ulaşılabilir değildir.

Şekil 6. Semt parkının ulaşılabilirlik sınırları içindeki eğim grupları

Şekil 7. Mahalle parklarının ulaşılabilirlik sınırları içindeki eğim grupları

Çocuk Bahçesi: Ulaşılabilirlik sınırları içerisindeki eğim grupları incelendiğinde, %4 eğime kadar olan alanlar 103 ha, %4-5 arasındaki eğimli alanlar 6 ha, %5-8 arasındaki eğimli alanlar 5 ha, %8-12 arasındaki eğimli alanlar 7 ha ve %12'nin üzerindeki eğim değerine sahip alanların ise 21 ha olduğu saptanmıştır (Şekil 8).

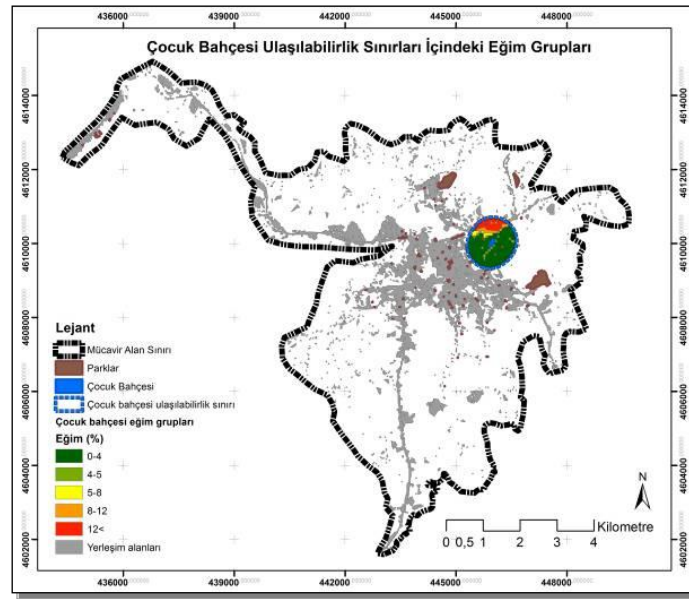
3.3.2 Alanın büyüklük ölçütüne göre standart altı yeşil alanların ulaşılabilirliğinin eğim gruplarına göre değerlendirilmesi

Standart altı parkların ulaşılabilirlik sınırları içindeki eğim grupları değerlendirildiğinde; %4 eğime sahip alanların 132 ha, %4-5 arasında eğime sahip alanların 13 ha, %5-8 arasında eğime sahip alanların 19 ha, %8-12 arasında eğime sahip alanların 10 ha, %12'nin üzerindeki eğim değerine sahip alanların 39 ha olduğu görülmüştür (Şekil 9).

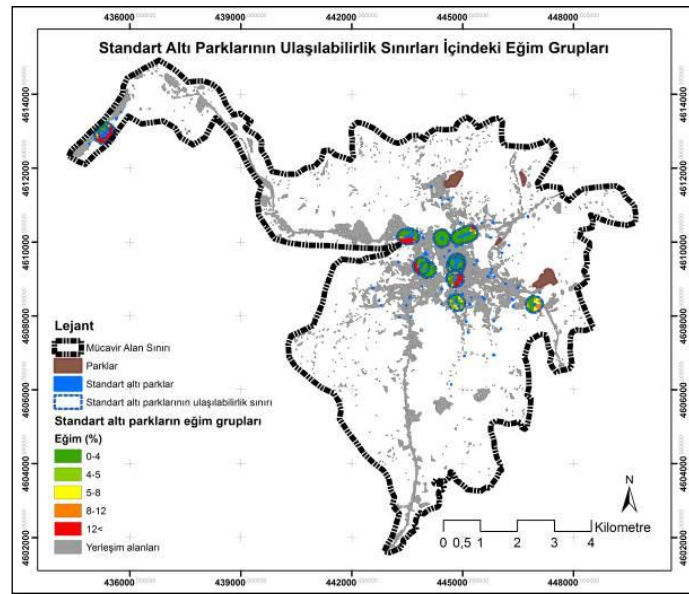
Standart altı parklar, eğim gruplarının ulaşılabilirliğe etkisi bakımından diğer park sınıflarından daha avantajlıdır.

4. Sonuç ve öneriler

Bartın İli Mücavir Alanı sınırları içerisindeki parklar için yapılan çalışmada; 93 adet park arasında 1 adet semt parkı, 2 adet mahalle parkı ve 1 adet çocuk bahçesi olabilecek 3 farklı park büyüklüğü tanımlanmıştır. 8 da'nın altındaki 89 adet park ise standart altı parklar olarak tanımlanmıştır. Bu parkların ulaşılabilirlik alanları (etkili hizmet alanları) sırasıyla 1026 ha, 763 ha, 142 ha ve 180 ha'dır. Bartın İli Mücavir Alanı genelindeki bütün parkların ulaşılabilirlik durumları birlikte değerlendirildiğinde; ideal ulaşılabilirlik mesafeleri içinde, araştırma alanının %69'undan parklara ulaşamadığı belirlenmiştir (Şekil 10).

Şekil 8. Çocuk bahçesi ulaşılabilirlik sınırları içindeki eğim grupları

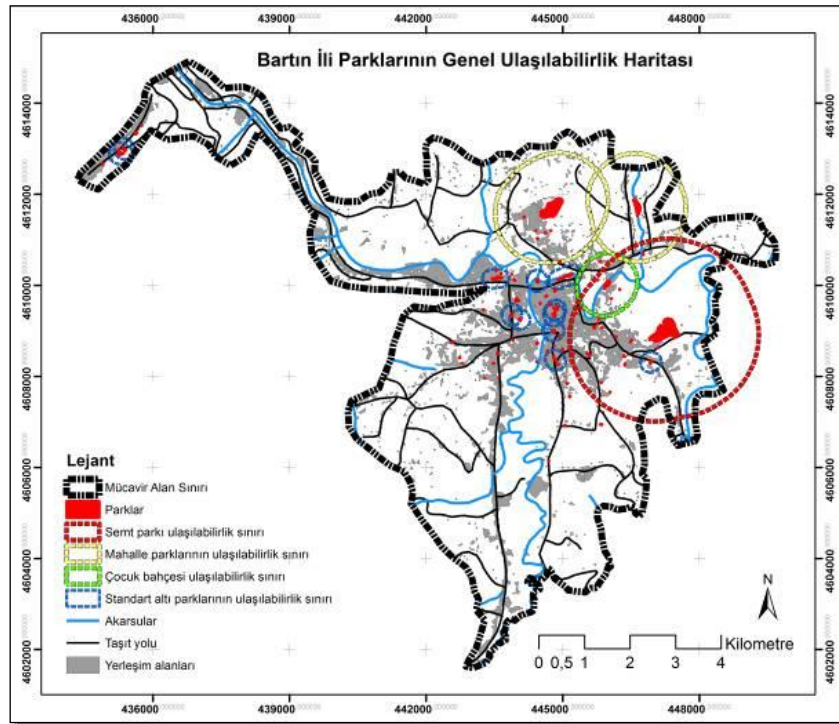
Şekil 9. Standart altı parklarının ulaşılabilirlik sınırları içindeki eğim grupları

Diğer yandan parkların ulaşılabilirlik sınırlarının birbiri ile çakışması nedeniyle parklara ulaşılabilme alanları daralmıştır. Parkların ulaşılabilme alanlarının birleri ile çakışması normal koşullar altında olumlu bir özellik iken, ildeki parkların dağılımı ve ulaşılabilirlikleri birlikte değerlendirildiğinde rekreasyonel hizmet alanının azaldığı görülmektedir. İlin bazı noktalarından hiçbir parka ulaşım mümkün değilken bazı noktalarından birden fazla parka ulaşılabilmesi kentin yeşil alan sisteminin plansızlığını ve ihtiyaçları karşılamadığını göstermektedir.

Araştırma alanındaki parklar ulaşılabilirlik sınırları içindeki eğim gruplarına göre değerlendirildiğinde; %0-4, %4-5, %5-8 eğim grupları arasında parklara ulaşım rahatlıkla sağlanabilmektedir. Parkların ulaşılabilirlik sınırları içerisinde ulaşımın rahat sağlandığı eğim grupları semt parkı için 688 ha, Mahalle parkları için 170 ha, çocuk bahçesi için 114 ha, standart altı parklar için 164 ha kaplamaktadır. Bartın İli Mücavir Alan sınırları içerisinde parkların ulaşılabilirlik sınırlarında eğim gruplarına göre ulaşımın rahat sağlandığı alanlar 1176 ha kaplamaktadır. Parkların ulaşılabilirlik sınırları içerisinde %8-12 ve %12< eğim grupları arasındaki alanlar ulaşımın olmadığı ya da ulaşımın zor olduğu alanlardır. Bu alanlar sırasıyla 298 ha (semt parkı), 593 ha (mahalle parkı), 28 ha (çocuk bahçesi) ve 49 ha (standart altı parklar) kaplamaktadır. Bartın İli Mücavir Alan sınırları içinde parkların ulaşılabilirlik sınırlarında eğim gruplarına göre ulaşımın zor olduğu ya da ulaşım mümkün olmayan alanlar 1031 ha kaplamaktadır.

Ulaşılabilirliği olan ve çekiciliğe sahip yeşil alanlar kentsel yaşam kalitesinin bir parçasıdır (Herzele ve Wiedemann, 2003). Ulaşılabilirliği kolay olan yeşil alanlar insanların fiziksel aktivitesini artırmaya yardımcı olabilir (Coombes vd., 2010). Bartın ili parklarına ilişkin yapılan çalışmada kullanıcılar birinci tercih olarak park alanlarının yakın olması (%38), büyüklüğü (%20) ve kolay ulaşılabilme (%18) kriterini seçmişlerdir (Bekçi ve Taşkan, 2013). Bu sonuçlar parklara ulaşılabilirliğin değerlendirilmesinin önemini ortaya koymaktadır.

Bartın kenti yeşil alanları genel dağılımına bakıldığında yeşil alanların dağılımının sistem yaklaşımından uzak olduğu ve bir bütünlük içerisinde olmadığı görülmüştür. Mücavir alan sınırları içerisindeki yerleşim alanlarının %38'i (379,6 ha) parkların etkili hizmet alanı içine girmektedir. Yerleşim alanlarının %62'si (630,3 ha) parkların etkili hizmet alanlarının dışındadır. Bu alanlarda standart ölçülerde parkların tesis edilmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Kentin içerisinden geçen Bartın Çayı kent yeşil alan sistemin omurgasını oluşturacak bir yapıda iken yeşil alanların akarsu ekosistemini desteklemediği görülmektedir. Bartın İli Mücavir Alanı'nda yapılacak kentsel yeşil alan planlama ve tasarım çalışmalarında ulaşılabilirlik dikkate alınarak dengeli dağılım gösteren park sistemi oluşturulmalıdır.

Şekil 10. Bartın İli parklarının genel ulaşılabilirlik haritası

Kaynaklar

- Akten, M., Yılmaz, O., Gül, A., 2009. Alan kullanım planlamasında rekreasyonel alan kullanım ölçütlerinin belirlenmesi: Isparta Ovası örneği. Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, 2: 119-133.
- Bekçi, B., Taşkan, G., 2013. Açık yeşil alanlardaki kent donatılarının kişisel mekan uzaklığına etkisi: Bartın Kenti Örneği. Bartın Orman Fakültesi Dergisi, 14 (22): 61-71.
- Belir, Ö., 2009. Mimari Erişilebilirlik Kılavuzu. Özürlüler Vakfı Yayını.
- Bilgili, B.C., 2013. Çankırı Kenti kamusal yeşil alanlarının yeterliliğinin ulaşılabilirlik yönünden değerlendirilmesi. Tekirdağ Ziraat Fakültesi Dergisi, 10 (2): 21-25.
- Bilgili, B.C., Gökyer, E., 2013. Urban green space system planning. Landscape Planning. Published by InTech. DOI: 10.5772/45877. <http://www.intechopen.com/books/landscape-planning/urban-green-space-system-planning>
- Cooembes, E., Jones, P.A., Hillsdon, M., 2010. The relationship of physical activity and overweight to objectively measured green space accessibility and use. Social Science & Medicine, 70: 816-822.
- Gül, A., Örcü, K.M., Karaca, Ö., 2006. An approach for recreation suitability analysis to recreation planning in Golcuk Nature Park. Environmental Management, 37(5): 606-625.
- Herzele, V.A., Wiedemann, T., 2003. A monitoring tool for the provision of accessible and attractive urban green spaces. Landscape and Urban Planning, 63: 109-126.
- Polat, A.T., 2001. Kent parkı kavramı ve Konya Kenti için bir kent parkı örneği. Selçuk Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 75 s., Konya.
- Ridder, D.K., Adamec, V., Banuelos, A., Bruse, M., Bürger, M., Damsgaard, O., Dufek, J., Hirsch, J., Lefebvre, F., Pe' rez-Lacorzan, M.J.D.W., Thierry, A., Weber, J., 2004. An integrated methodology to assess the benefits of urban green space. Science of The Total Environment. 334-335:489-497. DOI: 10.1016/j.scitotenv.2004.04.054
- Solecki, D.W., Welch, M.C., 1995. Urban parks: Green spaces or green walls? Landscape and Urban Planning, 32: 93-106.
- TÜİK, 2012. Türkiye İstatistik Kurumu. <http://www.tuik.gov.tr/Start.do> [Erişim: 25.12.2013].